

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS JELENTÉSE
(Második akkreditációs értékelés)

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM
APÁCZAI CSERE JÁNOS KAR

2007/10/XI/3.sz. MAB határozat

2007. december 7.

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM – APÁCZAI CSERE JÁNOS KAR	<u>A</u>
--	----------

I. AZ AKKREDITÁCIÓS MINŐSÍTÉS INDOKLÁSA

(A Kar legfontosabb, kiemelkedő eredményei, kulcsfontosságú erőssége)

Jelentős szervezetfejlesztés: A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény rendelkezései alapján, a NyME rendelkezéseivel összhangban a Kar átalakította szervezeti struktúráját. A Kar élén 2006. szeptember 1-től dékán áll. Az oktatási kutatási tevékenység az újonnan kialakított intézetekben zajlik. Az intézeteket ún. intézeti tanszékek alkotják. 2007. január 1-vel hét intézetet hoztak létre, élükön intézetigazgató áll.

Gazdasági, költségvetési stabilitás: A szakok, illetve a hallgatói létszám kari szintű mérsékelt emelésével (jelenlegi hallgatólétszám: 4.500 fő), valamint egy jelentős, későbbi bevételt biztosító beruházás (tanszálloda felépítése) forrásainak elnyerésével, valamint az alkalmazotti létszámok bizonyos mértékű csökkentésével és átcsoportosításával lehetővé vált az eredményes, stabil, önálló kari gazdálkodás megteremtése.

A hagyományos szakstruktúra átalakítása: Korábban csak pedagógusképzés folyt a Karon, illetve jogelőd intézményében, azonban a megváltozott gazdasági környezetre tekintettel a munkaerőpiac szempontjából vonzó szakok létesítése és indítása mellett döntöttek, a pedagógusképzés megtartásával. Ennek megfelelően a Kar 2006 szeptemberében megváltoztatta a nevét. (Korábban Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, jelenleg: Apáczai Csere János Kar) A Kar arra törekszik, hogy Győr város és a régió pedagógus-továbbképző műhelye legyen.

A képzés infrastruktúrájának fokozatos javítása: Informatikai beruházások (tanulmányi nyilvántartási rendszer, géppark bővítése), a szakok képzési igényeinek megfelelő fejlesztések és a gyakorlólhelyek működési feltételeinek bizonyos mértékű javítása megtörtént. A gyakorlólhelyek biztosítása azonban az anyagi háttér szűkössége miatt nehézséget jelent. A gyakorlati képzési rendszer strukturális átalakítása, összehangolása a közeljövő feladata lesz.

II. MINŐSÉGÉRTÉKELÉS

Intézményi önértékelés: Az intézményi önértékelést a kari Minőségbiztosítási Bizottság koordinálja. A kari Minőségbiztosítási Szabályzatban kidolgozták a minőség-ellenőrzés és -fejlesztés algoritmusait, a dokumentálás módjait, a szabályzat foglalkozik egyéb speciális kérdésekkel is. A minőségbiztosítási folyamatban részt vesz a Hallgatói Önkormányzat. A Stratégiai és Fejlesztési Bizottság rövidebb és hosszabb távú terveket dolgoz ki, amelyekről a kari és egyetemi fórumok vitái után döntést hoznak és a megvalósíthatósági tervek alapján halogatás nélkül bevezetik a változtatásokat, megkezdik a fejlesztéseket. A Kari önértékelés I-II. című dokumentum jól szerkesztett értékelő szövegeket és a megállapításokat alátámasztó adattáblázatokat tartalmaz.

Pontos és reális jövőkép kialakítása és képzési cél megfogalmazása: A Kar elsőrendű célja – a tanítóképzés fenntartása mellett – a bolognai folyamat keretében indított alapképzések (szociálpedagógia, gyógypedagógia, rekreációs szervezés és egészségfejlesztés, turizmus-vendéglátás, andragógia) magas szinten történő stabilizálása. A Kar legfeljebb csak kis mértékben kívánja gyarapítani alapképzési szakjainak számát (pl. A roma társadalom ismerete c. szakot tervezik), ezzel szemben több szakirányú továbbképzési szak indítását is előkészítik. – Célirányos képzési marketing tevékenységet folytat a Kar.

III. A KAR MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERE

A NYME Apácai Csere János Kar a „NYME Önértékelési kézikönyve” alapján elkészítette a kari akkreditációs jelentését, amit a Kari Tanács hagyott jóvá. A jelentésben leírtak, és a LB helyszíni látogatása alapján az általánosságokon túlmenően - amit az egyetemi minőségbiztosítás kapcsán leírtunk – a kari sajátosság figyelembe vételével az alábbi vonatkozó megállapításokat tesszük.

- A kar rendelkezik stratégiai tervvel és ahhoz igazodó minőségpolitikával.
- A Kar a Nyugat-Magyarországi Egyetem 2003. szeptember 1-jén érvénybe lépett Minőségirányítási Szabályzata alapján létrehozta a Kari Minőségbiztosítási Bizottságot, amely a szabályzatának megfelelően végezte feladatát. A szabályzat alapján a felelősök a meghatározott vizsgálatokat rendszeresen elvégezték, amelyek minden évben intézkedési tervben kerültek meghatározásra. A vizsgálat eredményeit a Kari Tanács elé terjesztették.
- A Minőségbiztosítási Bizottságban a Karon működő szakok képviselői, vezető oktatói vesznek részt. A bizottságnak 1 hallgatói képviselője van.
- A Kari Tanács alá rendelt bizottságok közt szerepel a Minőségbiztosítási Bizottság, amely tanácsadói feladatkörrel rendelkezik.
- A Kar a minőségbiztosítási rendszer változtatását 2007. I. negyedévére ütemezte, kialakítva az egyes területek értékelésének eljárásrendjét, mérési rendjét, figyelembe véve a 2007. január 1-jén életbe lépő NYME Minőségbiztosítási Szabályzatát, valamint a NYME Minőségfejlesztési programját. A Kar a minőségbiztosítási rendszer változtatását 2007. I. negyedévére ütemezte, kialakítva az egyes területek értékelésének eljárásrendjét, mérési rendjét, figyelembe véve a 2007. január 1-jén életbe lépő NYME Minőségbiztosítási Szabályzatát, valamint a NYME Minőségfejlesztési programját.
- A bizottság értékeli a Karon a szakok önértékelő jelentéseit, beleértve a szakokhoz kapcsolódó kutatási tevékenységet is. Rendszeresen foglalkozik a képzési és kimeneti követelmények érvényesülésével, a képzéshez, kutatáshoz, működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétével. Az értékelést a Kari Tanács hagyja jóvá.
- A Kar vezetője kétévenként beszámol az Egyetem Szenátusa előtt. A beszámolóban a minőségbiztosítás kérdései kiemelt hangsúlyt kapnak.
- A Karon évenként két alkalommal kari értekezletet tartanak, ahol az intézmény vezetője az intézmény előtt álló feladatokat ismerteti, valamint a problémákat feltárja.
- Az oktatói munkaköröknél a személyes fejlesztési, képzési terv (karrierterv) a munkahelyi vezető és az oktató konszenzusa alapján készült el.
- A Kar indokolt esetben biztosítja, illetve támogatja a Kar érdekeinek szem előtt tartásával az oktatók újabb szakképzettséghez jutását. Kiemelten támogatja a kar vezetése a tudományos fokozat megszerzésére irányuló tanulmányokat (jelenleg 22 fő), és ösztönözi a kollégák nyelvtudásának fejlesztését.
- A Karon folyó képzések minőségbiztosítási eljárásának keretében folyamatos visszacsatolást kér a hallgatók külső gyakorlatát biztosító intézményektől, szervezetektől, a felhasználói szférától, illetve hazai és külföldi kutató partnereinktől. A visszajelzések lehetővé teszik a partner intézmények elégedettségének nyomon követését, valamint a visszajelzések alapján a képzésekben (elméleti és gyakorlati képzés) az esetleges korrekciók elvégzését
- A Kar rendszeres, több területre kiterjedő felméréseket, hallgatói elégedettség vizsgálatokat végez a tanulmányokat folytatók körében. A vizsgált főbb területek:
  - o a képzés minősége (tantárgyak, oktatók),
  - o az intézményi infrastruktúra,
  - o a végzett hallgatók elhelyezkedési, továbbtanulási mutatói,
  - o A gyakorlóhelyek a hallgató teljesítményét mérik, értékelik, közvetlen visszajelzéseként a képzők számára.

Ezen visszajelzésekéből a szakfelelősök a szak, szakirány egészére vonatkozó, közvetett módon felhasználható, beépítendő tanulságokat vonnak le.

- A Kar az elégedettségi vizsgálatok, a hallgatói nyomon követés eredményeit, az Apáczais Öregdiákok megfogalmazott véleményeit, javaslatait összehangolva az irányító hatóságok, szakmai- és társadalmi szervezetek, a felhasználói partnerek igényével és véleményével beépíti a stratégiai és minőségfejlesztési projekteibe.
- Hallgatói panaszok kezelését a tanulmányi ügyintéző vagy a tanulmányi osztály vezetője a panaszok egy részét már a benyújtáskor orvosolni tudja. Súlyosabb esetben a hallgató jogorvoslatot az oktatási dékánhelyettestől vagy a Kar dékánjától kérhet. Ezen esetek száma csekély, és gyakran a hiányos ismeretekből adódik vagy méltányossági engedélyt érintő ügyeket jelent.
- A Karon felméréseket végeztek el a hallgatók körében a képzésekkel, szakokkal, az oktatás színvonalával, az oktatókkal valamint a kar kínálta kulturális és egyéb szolgáltatásokkal kapcsolatosan. A szakfelelősök irányításával a Kar az egyes képzésekre, szakokra vonatkozóan különböző felméréseket végez annak érdekében, hogy a hallgatóktól közvetlen visszajelzést, értékelést kapjanak képzéseik minőségi fejlesztésének érdekében. Az ide vonatkozó felmérések eredményei, valamint a hozzájuk kapcsolódó intézkedések megtalálhatók az egyes szakok dokumentációs anyagában. A felmérések 2005/2006. tanév II. félévében készültek. A felmérésben 452 hallgató vett részt, illetve adott választ. A válaszokat tanszékek szerinti bontásban kerültek feldolgozásra. A kari felméréseket az alábbi területekre terjesztették ki:
  - a) A szakok véleményezése, valamint az oktatói tevékenység (szemináriumok, előadások) hallgatói értékelése
  - b.) Az intézmény szolgáltatásainak hallgatói megítélése
  - c.) Gólyafelmérések 2006 folyamán a felmérést a gyógypedagógia szakra beiratkozott hallgatókkal
  - d.) A Karon képesítést szerzett hallgatók nyomon követése
  - e.) A Kar külső kommunikációjára, ismertségére, a kari fejlesztésekre és az ezzel kapcsolatos hallgatói elégedettségére vonatkozó felmérések

A Karon az oktatók és a dolgozók körében egyaránt elégedettségi vizsgálatokat, méréseket végeztek a minőségbiztosítási rendszer programja alapján. A felmérésre minden év őszi szemeszterében kerül sor. A véleményezés teljes körű és anonim, a Kar valamennyi oktató és dolgozó munkatársára kiterjedt. Az utolsó ilyen felmérés időpontja: NYME-AK, Győr 2006. november 13.

A Kar a feladatok elvégzéséhez szükséges személyi feltételekkel minimálisan rendelkezik. Az utóbbi években kismértékű bővítésre volt lehetőség. A jövőben 8-10 státusz betöltése várható. a munkatársak kölcsönösen kialakított tudatos karriertervvel rendelkeznek. Az oktatói utánpótlás tervezése során érvényesített alapelvek:

- A fiatal jelölt a szakirányú egyetemi végzettségen túl doktori fokozattal, vagy doktori szigorlattal rendelkezzen, illetve a felvétel évében vállalja a doktori iskolába történő jelentkezést, részvételt.
- Lehetőség szerint kötődjön Gyórhoz vagy a régióhoz, azaz lakóhelyének távolsága ne korlátozza jelenlétét. Rendelkezzen kutatói ambícióval és jó kommunikációs képességgel. A belépő oktatóval a Felsőoktatásról szóló törvény alapján egy évig határozott idejű szerződést kötünk tanszéki munkatárs munkakörben. Egy év elteltével kölcsönösen értékeljük a teljesítményt, az elégedettséget. Ezután történik a kari folyamatnak megfelelően a pályázat kiírása.

Az utánpótlás következetes elveinek betartásával az oktatói állomány a MAB előírásának megfelelően fejlődése biztosított.

- A munkavállalók munkájukról meghatározott időközönként (SzMSz előírása szerint) tanszék oktatói kötelesek a tanszékvezetőnek az általa megadott szempontok alapján tevékenységükről beszámolni (éves beszámolók, oktatói jelentések).
- Az oktatók minősítése tanszéki szinten minden évben napirenden van, az írásos értékelés a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

- A szakfelelősöket, illetve teljesítményüket minden évben a Kar Tanácsa értékeli, és dönt a további megbízásról. Tanító szakon a műveltségterületek felelőséről, valamint más szakok esetében a szakirányfelelősökről szintén a Kar Tanácsa dönt.
- Az alapigényeket biztosító, a tudományágainak fejlődését követő, továbbá széles körű, elmélyült, kiterjedt tudományos munkát támogató könyvtári anyag biztosított. A képzéshez, kutatáshoz tartozó tudományterületek kitörési pontjait, a tananyagfejlesztést a meglévő állománnyal vagy gyors beszerzési lehetőség biztosításával.
- A Karon nyújtott nyelvi szolgáltatás széles körű, mind a nyelvi kínálatot, mind a kurzusok szintjét és típusát illetően. A meghirdetett kurzusok a képesítési követelmények teljesítését lehetővé teszik. A nyelvi képzésben résztvevő tanárok magasan kvalifikált, jelentős szakmai gyakorlattal rendelkező oktatók. Nyelvi képzés tanrenden kívül is biztosított a hallgatók részére (szabadon választott kurzus, tanfolyamok, vizsga-előkészítő).
- A rendelkezésre álló lehetőségek mind a tanrendi, mind a tanrenden kívüli sporttevékenység végzéséhez jók.
- A felnőttképzés területe a kari minőségirányítási és értékelési rendszer fontos része. A minőségirányítási és minőségértékelési rendszer működtetéséért a Kar dékánja felel. A minőségügyi operatív tevékenységek koordinálását, a minőség jobbítását célzó feladatok megfogalmazását a kari Minőségbiztosítási Bizottság végzi.

A minőségbiztosítási rendszer egyes, már meglévő elemeinek további működtetése, valamint az egyes értékelési szempontoknál megjelenő fejlesztési javaslatok előre viszik a kar minőségbiztosítását. Hiányoljuk, hogy hosszabb távra nem fogalmazódott meg koncepció a minőségfejlesztésre. Javasolnánk az egyes javaslatok összehangolását, időütemezését és felelőseinek meghatározását.

IV. TUDOMÁNYÁGANKÉNTI ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS

1. Neveléstudományok

A Pedagógia Intézeti Tanszéken egy határozott profilú iskola működik: a tanszék vezetője, Kovátsné Dr. habil. Németh Mária főiskolai tanár másfél évtizede foglalkozik környezetpedagógiával. Mára fiatal oktatókból és (pályázati pénzekből finanszírozott) kutatókból kiépített egy olyan műhelyt, amely egy egyre szélesedő gyakorlati bázissal (Erdei Iskola) is rendelkezik. A Kar a neveléstudomány tudományágban aktívan közreműködik a NYME Kitaibel Pál Doktori Iskola munkájában, ahol a Környezetpedagógia doktori program vezetője a Kar Neveléstudományi Intézetének igazgatója, A fenntarthatóság pedagógiája című tárgy felelőse pedig Dr. Cseh Sándor dékán. A Kar a kutatási eredményeiről minden évben (2006-ban már tizedik alkalommal) tudományos nemzetközi konferenciát szervez. A tudományos tevékenység eredményei megnyilvánulnak abban is, hogy a gazdag nemzetközi kapcsolatok háttérében kutatási együttműködések állnak.

A karon folyó neveléstudományi kutatások nemcsak regionális, hanem országos jelentőséggel is bírnak, sőt egyes témákban (pl. erdőpedagógia) nemzetközi tudományos mércével mérve is jelentős eredményeket értek el. Ez a neveléstudományi kutatási háttér jó alapot szolgál a kar által az új lineáris rendszerben gondozott szakok színvonalas oktatásához is.

A szociálpedagógus, tanító és – áttételesen – a gyógypedagógus szakos alapképzésben hasznosulnak mindazok a tudományos eredmények is, amelyeket az oktatók más tudományágokban folytatott kutatásokban érnek el. Mégis az a benyomásunk, hogy a Kar képzési profilja szempontjából előnyös lenne, ha nagyobb számban volnának a neveléstudományban minősített oktatók, (a nagyszámú doktorandusz közül is csak ketten választottak témát ebben a tudományágban).

Alapképzések (a hagyományos szakok)

Szak megnevezése: **Szociálpedagógus**

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma: nappali, levelező, dipl. lev., kihelyezett képzés Pécs (lev., dipl. lev.)

Egyéb tudományági besorolása: szociológiai tudományok

„Jogutód” szakja: szociálpedagógia BA

A Kar ebben a képzési ágban nagyon jó minőségű főiskolai szintű képzést végez.

Az önértékelési minősítés megerősíthető. A képzések minősége megközelítően azonos a nappali és a levelező tagozatos, a diplomás levelező tagozatos, valamint a kihelyezett levelező tagozaton (Pécs) folyó képzésekben. Az alapidipomás képzésre szakirányú továbbképzések, illetve egyéb akkreditált továbbképzések épülnek. A szakon belül a Gyógypedagógiai alapismeretek témakörben a hallgatók 4 kreditpont értékű tantárgyat vehetnek fel, jól kidolgozott tematikával. A hallgatók általános elégedettségi szintje a szakra vonatkozóan jó. Az oktatók tudományos minőségének aránya megfelel a kari átlagnak. Az oktatók tudományos kutató munkája a társadalomtudományok különböző területeihez kapcsolódnak. Törekcsenek a hazai és nemzetközi tudományos kapcsolatok ápolására. Felsőoktatási konzorcium tagjaként tervezik az MA szintű Szociálpedagógia szak létesítését és indítását.

Szak megnevezése: Gyógypedagógia

Helyesen: Tanulásban akadályozottak pedagógiája

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma: levelező, dipl. lev.

Egyéb tudományos besorolása: pszichológiai tudományok

„Jogutód” szakja: gyógypedagógia BA

Megjegyzés a szak megnevezéséről: A 168/2000.IX. 29. sz. Kormányrendelet hét főiskolai szintű gyógypedagógiai szakot alapított meg, ezek közül az egyik a Tanulásban akadályozottak pedagógiája szak. A 289/2005. XII. 22. sz. Kormányrendelet megszüntette a hét főiskolai szintű gyógypedagógiai szakot, helyettük egyetlen Gyógypedagógia szakot nevesített, hét szakiránnyal, közöttük szerepel a Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány is.

Az ACSK 2001-ben indította el a főiskolai szintű gyógypedagógus-képzést a Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon. A MAB 2001/9/VI/2/1. sz. határozatában ez olvasható: „Határozott időre (2 évre) javasolja a szak indításának engedélyezését, amennyiben a képzés az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Karával együttműködésben valósul meg.” A szakindításnak az volt a célja, hogy a Kar a nyugat-magyarországi régióban hozzájáruljon a gyógypedagógus szakemberhiány csökkentéséhez. A levelező tagozaton nyolc féléves alapképzés és a felsőfokú diplomával rendelkezők számára öt féléves kiegészítő alapképzést folytat a Kar, jelenleg már csak kimenő rendszerben. Ez utóbbi képzési formában a magasra emelkedett hallgató létszám összefüggésben áll az integrált nevelés arányának fokozatos hazai emelkedésével. A megnőtt hallgató létszámhoz a működési feltételek nem álltak megfelelő mértékben rendelkezésre. Ezekről a problémákról a korábbi szakfelelős rendszeresen írásban tájékoztatta a korábbi tanszékvezetőt, illetve a kari főigazgatót. A Bolognai rendszeren alapuló több ciklusú képzés várható bevezetése miatt nem is volt célszerű a hagyományos főiskolai szintű képzés fejlesztésének szorgalmazása. 2006-ban már nem hirdette meg a Kar ezt a képzést. A hallgató létszám csökkentése szükséges volt, mert az oktatók számának további emelése, illetve a speciális gyógypedagógiai témakörök oktatására a megfelelő felkészültségű szakemberek felkutatása nem volt reális. A Kar és az időközben megalapított Gyógypedagógia Tanszék egyébként is a bevezetés előtt álló BA szintű Gyógypedagógia szak indítására kívánta összpontosítani szakmai és költségvetési forrásait. A néhány év alatt összegyűlt gyógypedagógus-képzési tapasztalatok azonban hozzájárultak ahhoz, hogy a BA szintű Gyógypedagógia szak indítása megalapozott legyen.

Szak megnevezése: Gyógypedagógia-tanító

Helyesen: Tanulásban akadályozottak pedagógiája – Tanító

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma: nappali

Egyéb tudományos besorolása: pszichológiai tudományok

„Jogutód” szakja: gyógypedagógia BA, tanító BA

Mind a szakindító ACSK, mind a képzésben együttműködő ELTE GYFK egyetértett abban, hogy a nappali tagozatos, főiskolai szintű Tanító-Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakpáros képzés kiváló lehetőséget kínál olyan pedagógusok képzésére, akik mindkét szakterületen diplomát szerezve akár a többségi általános iskolában, akár a gyógypedagógiai tantervű általános iskolában alkalmazzák a megszerzett tudást. Az oktatók és a hallgatók véleménye megegyezett abban, hogy a viszonylag alacsony hallgatói létszám mellett kifejezetten jó minőségű képzés valósítható meg. A hallgatói létszám azonban mindvégig lényegesen alacsonyabb maradt ebben a nappali tagozatos képzésben

felvehető szakpárban, mint az egyszakos, másoddiplomás (többnyire tanítói diplomára épülő) levelező képzésben. Ez a szakpár is, a hagyományos képzésekhez hasonlóan, 2009-ig fokozatosan megszűnik. A BA szintű szakok bevezetésével nincs lehetőség a Gyógypedagógia – Tanító szakok egyidejű felvételére.

Szak megnevezése: **Tanító**

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma: nappali, levelező, kihelyezett képzés Komáromban (levelező)

Egyéb tudományági besorolása: -

„Jogutód” szakja: tanító BA

A NYME AK jelenleg is a Felső-Dunántúl meghatározó tanítóképző intézete. A Karon több mint 200 éves hagyománya van a tanítóképzésnek A jogelőd intézmény hosszú ideig – a képzés volumenét tekintve – az ország első három intézménye közé tartozott. Az utóbbi években a Kar profilja változik: számos újabb szak indult, de a Kar vezetői és oktatói elkötelezetten őrzik a tanítóképzés pozitív hagyományait. A képzés minőségének biztosítékát e képzési előzményeken túl a személyi feltételekben látjuk: a szakfelelős tudományos minősítéssel rendelkező nagy tapasztalatú oktató, akinek évek óta – országos megbízásai révén – rálátása és felelőssége van a szak továbbfejlesztésében.

A Karon 2006-ig a hagyományos képzési struktúrában folyt a felkészítés a tanítói pályára. Ebben a képzési formában utoljára 2005-ben indult első évfolyam, ők a 2009-es tanévben kapják meg oklevelüket. Az intézményben kidolgozott rendje van a kreditrendszerből fakadóan (vagy más okokból) lemaradó hallgatók tanulmányai lezárására.

A NYME Apáczai Karának tanterve az óvó– és tanítóképző intézmények szakmai testületei által kidolgozott tantervi irányelvek alapján készült. A fejlesztendő kompetenciákat az egyes tantárgyak lefedik, a kreditek száma és aránya megfelel a képzési és kimeneti követelményeknek. A Kar 8 műveltségterületen hirdet képzést (az idegen nyelvi műveltségterületen angol, német és francia nyelveken, ez utóbbi a hazai tanítóképzésben egyedülálló). Szakmailag megalapozott, a közoktatás szükségleteire közvetlenül reagáló a kötelezően választható differenciált szakmai tárgyak, modulok sora. (Talán a jelenleginél nagyobb körültekintést igényelnek viszont a teljesen szabadon választható tárgyak tartalmi vonatkozásai.) Külön is megemlítendő, hogy a szak új, alapképzési tantervébe átmentették a korábban kidolgozott és jól bevált gyakorlati képzési rendszert. Ennek színvonalas működése a szak minőségének egyik legfontosabb garanciája.

A képzés során biztosítják annak lehetőségét, hogy a tanítók megszerezhessék és folyamatosan megújíthassák a munkaerő-piacon való részvételhez szükséges készségeiket és ismereteiket, képesek legyenek az egész életen át tartó tanulás folyamatosan változó követelményrendszeréhez igazodni. Tudatában vannak annak, hogy a tanítók sajátos szakmai csoportot képeznek, ezt a tényt az alkalmazási terület széles spektruma is kifejezi. Ez okból és a nemzetközi trendeket figyelembe véve kiemelten figyelnek a multikulturális ismeretek, az integratív szemlélet és tudás, valamint az informatikai ismeretek birtoklására, megszerzésére. (Törekvéseiket a végzett hallgatókkal folytatott beszélgetés messzemenően visszaigazolta.)

A minősítéssel rendelkezők aránya a szak oktatói létszámához képest megfelelő. A műveltségterületek oktatói között – a művészeti műveltségterületeket kivételével – mindenütt található tudományos minősítéssel rendelkező oktatók. A karon a művészeti területen (képzőművészet) a 2007. év végére lesz tudományos minősítéssel rendelkező oktató. A művészeti területeken elismert művésztanárok tevékenykednek, akik a város és régió művészeti életében meghatározó személyiségek. A művésztanárok önálló, illetve csoportos fellépései, kiállításai rendszeresek. Megjegyzendő, hogy az újonnan alakult intézetben a zene- és képzőművész tanárok harmonikusan dolgoznak együtt, közös fejlesztési, oktatási terveik vannak. Általában nagyon konstruktív alkotóközösség benyomását keltették.

A tantárgyfelelősi rendszer jól működik. A tantárgyfelelősök az alapképzési szakokon vállalt kötelező és választható tárgyak kreditjeit tekintve a 25 összkreditet nem érik el.

Az alapozó és törzstantárgyak esetében a tantárgyfelelősök több mint 95 %-a teljes munkaidőben foglalkoztatott, a tárgyak 50 %-nál a felelősök rendelkeznek tudományos fokozattal. A záróvizsgatárgyak felelősei 100 %-ban teljes munkaidőben foglalkoztatott vezető oktatók. A törzstantárgyak előadásait legalább 95 %-ban, az intézményben teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók tartják. A gyakorlatok esetében a foglalkoztatás az intézmény teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóit tekintve legalább 95 %.

A kurzusok oktatásának eredményességét jól méri a záróvizsgákon nyújtott teljesítmények, valamint a szigorlati eredmények. A záróvizsga átlagok az elmúlt 5 évet tekintve közel azonosnak tekinthetők. A szigorlatok között a teljesítmények a pszichológia tárgynál mutatják a leggyengébb eredményt. Az oklevelek átlaga az elmúlt 5 évben szignifikánsan nem változott. A záróvizsgákon nyújtott teljesítmény kiemelkedően jó. Jelentősen pozitív irányban eltér mind a szigorlatokon szerzett érdemjegyek átlagától, valamint az oklevél átlagától. Az eloszlást tekintve a jó minősítésű diploma a leggyakoribb. Kevés a gyenge (elészséges) minősítésű diplomák száma.

A tanító szakképzettséget hagyományos képzésben a szakon 2006-ig tanító szakon (nappali, levelező), tanító-művelődésszervező szakon (nappali) tanító-gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon lehetett szerezni. A lineáris képzés bevezetésével a tanító alapképzés csak önálló alapszakként vehető fel, nappali vagy levelező tagozaton. Az utóbbi években – az országos trendekkel megegyezően – a jelentkezők száma csökkent, ez a felvehető létszám fokozatos redukációjának a következménye. A meritési bázis még megfelelő. A 2006/2007-es év jelentkezési adatai azonban borúlátásra adnak okot.

A szakra jelentkező és felvehető hallgatók létszámának csökkenése többféle, a minőséggel is összefüggő kérdést vet fel. Egyfelől konkrét szakpolitikai és egzisztenciális gondokat is: az oktatói kar struktúrája hosszú ideig a tanítóképzés igényeihez igazodva alakult. Bár az utóbbi évtizedben újabb szakok jelentek meg, az ezekhez szükséges új szakember gárda mintegy hozzáadódott a régi szerkezetű oktatói karhoz, annak összetételét, elrendeződését alapvetően nem változtatta meg. A tanító szak volumenének mára véglegessé váló visszaszorulása azonban azt eredményezte, hogy az alapstruktúrához is hozzá kellett nyúlni: valószínűleg ezért jöttek létre az intézetek (többé kevésbé konzekvens rendszerben, de pl. a neveléstudománnyal szoros kapcsolatban álló szakok oktatói külön intézetekben dolgoznak) s a kutatást szolgáló, intézetek feletti-közötti szakmai műhelyek (I-XIII.).

Másfelől a korábban (szinte) kizárólag tanítóképzésben oktatóknak be kell kapcsolódniuk más szakok oktatásába is. Ez szakmánként eltérő mértékben lehetséges. Hamar megtalálták helyüket és (szükséges mértékű óraszámait) pl. az anyanyelvi és idegen nyelvi képzéssel, sporttal, testneveléssel foglalkozó szakemberek; nehezebben találnak új feladatokat a matematikai és természettudományos képzettségű oktatók. Az intézményvezetés vállalt feladata a személyi feltételek tudatos és türelmes, az újabb igényeknek megfelelő alakítása.

Megjegyzendő, hogy a tanító szak szempontjából a létszámok csökkenésének van még egy veszélye: egy-egy szakterületen olyan alacsony létszámokkal (1-2 fővel) is ellátható lesz az oktatás, hogy megszűnik a szakmai konzultáció, együttműködés lehetősége. Ez a minőséget veszélyeztető tényező, nem is beszélve a hallgatók választási szabadságának ilyen okokból történő korlátozódásáról.

Az Apáczai Kar (és jogelődje) kihelyezett képzéseként működött a rév-komáromi magyar anyanyelvű tanítóképzés. Ott a hallgatók vállalták a szlovák nyelvi műveltségterületet. Ezzel hozzásegítették őket a hivatalos állami nyelv magas szintű megismeréséhez, és elősegítették a végzettség diplomájának elismerését, illetve a szlovákiai tanító mesterképzésre történő továbblépést. A Nyitrai Konstantin Egyetem elismerően nyilatkozott a hallgatók felkészültségéről. Rév-Komáromban 2004-ben 34, 2005-ben 28, 2006-ban 29 hallgató szerzett diplomát. A Selye János Egyetem alapításának következményeként a Kar 2004. évben már nem indított első évfolyamot, az utolsó negyedik évfolyam 2007-ben diplomázik. Az Selye Egyetem Pedagógia Karának tanítóképzését a NYME Apáczai Kara továbbra is segíti mind szakmailag, mind az oktatók részvételével.

A szak infrastrukturális feltételei nagyon jók. (Erről I. részletesen az akkreditációs I. kötet 158. oldalát.) A feltételek közül kiemeljük tanító szak gyakorlati képzésének háttérét: az *Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskolát*. Vezetője egyúttal a Pedagógia Tanszék munkatársa is. Az iskola

közvetlenül a NYME önálló oktatási egységeként vesz részt és vállal *meghatározó* szerepet a tanító szakos hallgatók gyakorlati képzésében.

A gyakorlati képzés céljaira rendelkezésre áll 16 (8 alsó tagozatos és 4 felső tagozatos) osztály. Az iskola nevelői – kik közül évenként a Kari Tanács jóváhagyásával általában 28-30 nevelő kap szakvezetői megbízatást – rutinos, több évtizede a pályán dolgozó és azóta szakvezetői feladatokat ellátó pedagógus. A Gyakorló Általános Iskolában néhány éve szakvezetői munkaközösség működik, melyben egységesítik a szakvezető kollégák a gyakorlati képzés során kialakítandó elvárásait, munkatervet készítenek, rendszeres havi értekezleteken vitatják meg a gyakorlati képzés aktuális kérdéseit.

A Kar és a Gyakorló iskola közötti együttműködés fontos terepe a tantárgypedagógia oktatás: a tanító szakon rendszeres gyakorlat (pl. Anyanyelvi és Matematika tanszék), hogy a Gyakorló iskola szakvezetőjét kéri fel valamely tantárgy módszertanának oktatására, illetve a fiatal tanszéki kollégák – tapasztalatszerzés céljából – rendszeresen látogatják a szakvezetők óráit.

A tanító szakos alapképzésben hasznosulnak mindazok a tudományos eredmények is, amelyeket az oktatók más tudományágakban folytatott kutatásokban érnek el. Mégis az a benyomásunk, hogy a Kar képzési profilja szempontjából előnyös lenne, ha nagyobb számban volnának a neveléstudományban minősített oktatók, (a nagyszámú doktorandusz közül is csak ketten választottak témát ebben a tudományágban).

A szakkal kapcsolatos *hallgatói elégedettségéről* részben az intézményi mérések (vö. akkreditációs II. kötet), részben a jelenlegi és végzett hallgatókkal folytatott beszélgetések alapján megállapíthatjuk, hogy a megkérdezett hallgatók döntő többsége az oktatással elégedett. Az idősebb volt-hallgatók jelezték, hogy a tanítói kompetenciák igen széles körben hasznosíthatók, s bár kevesen dolgoznak ma is a pályán, nem tartják feleslegesnek tanulmányikat. Sokan hangsúlyozták a tanítóképzés személyiségformáló, mintaadó szerepét.

Szak megnevezése: **Tanító-művelődésszervező**

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma: nappali

Egyéb tudományági besorolása: multidiszciplináris bölcsészettudományok

„Jogutód” szakja: andragógia BA, tanító BA

A Kar ebben a kifutó, hagyományos kétszakos képzési formában tradicionálisan jó minőségű főiskolai szintű képzést végez. A tanulmányaikat befejező hallgatók záróvizsga eredményei 2002 és 2006 között kiegyensúlyozottan jók.

Szak megnevezése: **Művelődésszervező-szociálpedagógus**

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma: nappali

Egyéb tudományági besorolása: multidiszciplináris bölcsészettudományok,
szociológiai tudományok

„Jogutód” szakja: andragógia BA, szociálpedagógia BA

A Kar ebben a kifutó, hagyományos kétszakos képzési formában tradicionálisan jó minőségű főiskolai szintű képzést végez. A tanulmányaikat befejező hallgatók záróvizsga eredményei 2002 és 2006 között kiegyensúlyozottan jók.

Szakirányú továbbképzések

Szak megnevezése: **Pedagógus-szakvizsgára felkészítő**

Egyéb tudományos besorolása: -

Képzési forma: levelező

A képzési ághoz tartozó szakokra építve *szakirányú továbbképzések* folynak (egyebek között fejlesztő, differenciáló szakokon; pedagógus szakvizsgára felkészítő szak minőségbiztosítási és szakértő-képzési szakirányokkal; tánc- és drámapedagógia szakokon) megfelelő színvonalon, a régióban érdeklődést kiváltva). Ezek közös sajátossága, hogy a) a régió igényeire reagálva, piackutatás alapján indítják őket; b) egyre szorosabban összekapcsolják az alapképzéssel (a szakfelelősök elmondták, hogy többen „jönnek át” e képzésekre az un. C típusú, vagyis a szabadon választható tantárgyak területéről); c) létszámuk hullámzó; mindig egyedileg döntenek, hogy a (feltehetően) átmenetileg nem költséghatékony képzést egyéb szakmai vagy pedagógiai megfontolások alapján elindítják-e (a szükséges költségeket már területről pótolva). Szakirányú képzések tantervei megfelelőek, mindegyik esetében biztosított a megfelelő elméleti és gyakorlati képzési arány; a szakfelelősök minősített vagy/és nagy tapasztalattal rendelkező oktatók. A szakirányú továbbképzési szakok tanulmányi-adminisztratív szempontból teljesen belesimulnak a Kar oktatás-szervezési rendjébe, ezzel mintegy bevonva őket a minőségbiztosítás általános rendszerébe is.

Szak megnevezése: **Tanító, fejlesztési (differenciáló)**

Egyéb tudományos besorolása: -

Képzési forma: levelező

A képzés tanterve megfelelő, biztosított a megfelelő elméleti és gyakorlati képzési arány. A szakirányú továbbképzési szak tanulmányi-adminisztratív szempontból teljesen belesimulnak a Kar oktatás-szervezési rendjébe.

Szak megnevezése: **Óvodapedagógusi, tanítói gyógytestnevelés**

Egyéb tudományos besorolása: -

Képzési forma: levelező

A szakirányú továbbképzési szak indítását (1999) az indokolta, hogy szükségessé vált a 3-12 éves korosztály mozgásbiológiai problémáinak megoldása érdekében szakszerűen felkészített óvodapedagógusok és tanítók képzése a gyógytestnevelés területén. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény a nevelési-oktatási intézmények alapfeladatává tette a könnyített gyógytestnevelés oktatását. Az ACSK jogelőd intézményében ekkor már 20 éve folyt hasonló témakörben speciális kollégiumi képzés (mozgássérült tanulók mozgásjavító speciális kollégiuma). A szakot csak levelező tagozaton működteti az intézmény. Az oklevelet megszerzett pedagógusok többsége saját óvodájában vagy iskolában tudja alkalmazni ezt a tudást. Az elméleti és gyakorlati oktatáshoz szükséges személyi és dologi feltételek biztosítottak. – A szakirányú továbbképzésre felvett hallgatók száma megközelítően minden évben azonos (16-20 fő). A hallgatók teljesítményeit a Testnevelés Tanszék kíséri figyelemmel. A Kari Tanács a diplomát szerzettek (eddig 93 fő) pedagógiai felkészültségét, humanitását, segítőkészségét kiemelkedőnek minősítette. – Az oktatók szakmai tapasztalataikat a BA szintű Rekreáció-szervezés és egészségfejlesztés szakon tudják hasznosítani.

Szak megnevezése: Tánc- és drámapedagógia

Egyéb tudományos besorolása: -

Képzési forma: levelező

A képzés tanterve megfelelő, biztosított a megfelelő elméleti és gyakorlati képzési arány. A szakirányú továbbképzési szak tanulmányi-adminisztratív szempontból teljesen belesimulnak a Kar oktatás-szervezési rendjébe.

Szak megnevezése: Múzeumpedagógia

Egyéb tudományos besorolása: -

Képzési forma: levelező

A képzés tanterve megfelelő, biztosított a megfelelő elméleti és gyakorlati képzési arány. A szakirányú továbbképzési szak tanulmányi-adminisztratív szempontból teljesen belesimulnak a Kar oktatás-szervezési rendjébe.

A tudományágban folyó képzések általános értékelése:

A kar a neveléstudomány tudományágban folyó képzések terén képes a színvonalas oktatásra, és felkészült az új típusú alapképzések teljes ciklusára. Az oktatáshoz megfelelő szakképzettségű és minősített oktató áll rendelkezésre, akik alkalmazott jellegű neveléstudományi kutatásokat végeznek regionális, illetve egyes területeken országos hatókörrel. A képzés gyakorlati része minden tekintetben jól felszerelt, megfelelő befogadóképességű, magas szintű munkát végző gyakorlóiskolákban és egyéb gyakorlólhelyeken zajlik.

A tudományágban az intézmény (kar) milyen szintű képzésre képes: FSz és/vagy A és/vagy M és/vagy PhD

A tudományágban Kar az FSz és A szinten színvonalas képzést folytatni.

(A kar tervei között szerepel M-szintű képzések indítása: „Kisiskolások nyelvtanítója”, „Környezeti nevelő”. E szakok létesítésére eddig még nem került sor.)

2. Multidiszciplináris bölcsészettudományok

A multidiszciplináris bölcsészettudományok tudományág művelésére az Apáczai Csere János Karon a Kultúra- Érték- és Művelődéskutatási Műhely (vezetője: Lancendorfer Zsuzsanna), valamint a Humánerőforrás-fejlesztési Tudományok Kutatási Műhely (vezetője: Remsei Sándor) keretei adnak lehetőséget. Az e két műhelyben folyó kutatások egyaránt hasznosulnak a kifutó művelődésszervező szak és az új andragógia szak oktatási tartalmaiban. A két műhely munkájában több olyan oktató részt vesz, akik e két szak oktatásában meghatározó szerepet töltenek be. Gál Zoltán, az andragógia szak felelőse például jelentős kutatásokat folytat a következő témákban: a globalizáció hatása a nemzeti kultúrára, modern és posztmodern kultúra- és értékelméletek, Fr. D. E. Schleiermacher és Fr. Nietzsche kultúra- és értékfelfogása, az esztétikai értékek napjainkban, általános értékelméletek. A két tudományos műhelyben intenzív publikációs tevékenység folyik, melyeknek hatása jelentős az adott tudományok országos fejlődésében.

Alapképzések (a hagyományos szakok) Szak megnevezése: **Művelődésszervező**Képzési szint: főiskolaiKépzési forma: nappali, levelezőEgyéb tudományos besorolása: -„Jogutód” szakja: andragógia BA

A művelődésszervező szak az 1994/1995-ös tanévvel indult a kar jogelődjén. A szak népszerű, ez nem csak a hallgatók létszámában, hanem a pozitív visszajelzésekben, és az elhelyezkedés arányaiban is tetten érhető. A képzést végző oktatói gárda 50%-ában minősített oktatókból áll, közülük egy fő főiskolai tanár, négy pedig docens. Három fiatal oktató PhD képzésben vesz részt. Az oktatómunkában meghívottként közreműködnek még a kar, illetve az egyetem más karainak az oktatói is (átoktatás keretei között). Ők többségükben tudományos fokozattal rendelkező, vezető oktatók, rajtuk kívül (elsősorban a szakmai, gyakorlati képzés területén) a város illetve a régió magasán kvalifikált, nagy szakmai tapasztalattal rendelkező vezető munkatársai. A minősítettek aránya jóval meghaladja a MAB minimális követelményszintjét. A szak oktatását végző kollégák jelenleg túlterheltek, de a kifutó képzés után felszabaduló óraszámok lehetőséget teremtenek majd arra, hogy az oktatók munkaidejük nagyobb hányadát fordíthassák a kutatásra.

A szak oktatását végző Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Tanszék az utóbbi években jelentősen fejlesztette a képzés gyakorlati oldalát is, a gyakorlóterepül szolgáló intézményekkel szoros kapcsolatot alakítottak ki. A művelődésszervező szak záróvizsgájának eredménye 2002 és 2006 között 3,99 és 4,20 között mozgott (4,20; 4,14; 4,02; 3,99; 4,06).

A képzésben résztvevő hallgatók szép sikereket értek el az OTDK társadalomtudományi szekciójában. Az oktatók központi kérdésként kezelik a tehetséggondozást, a szemináriumi és kutató műhelymunkában kiemelkedő eredményt elérő hallgatókat támogatják, pályázataikat segítik. Több hallgató vesz részt ERASMUS programban. A választható tantárgyak között az MA szintre előkészítő kurzusok is szerepelnek. A hallgatók nyelvismereti szintje az utóbbi években emelkedett, de ezen a téren még a sok a tennivaló.

A képzéshez rendelkezésre álló infrastruktúra mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt igen jó. Elegendő előadó, illetve szemináriumi terem áll rendelkezésre, az előadótermek mindegyikében beépített írásvetítő, videó lejátszó és projektor áll az oktatók rendelkezésére. A szemináriumi termekben írásvetítő, valamint videó lejátszó található, és igény esetén mobil videó projektor és hordozható számítógép is használható. Minden terem Internet hozzáférési végponttal rendelkezik. A termék bútorzata megfelelő, a világítása kiválóan megfelel a szabványoknak. A kar jelentős állománnyal ellátott saját könyvtárral rendelkezik, amely a szakok és tanszékek igényeit a beszerzések során folyamatosan figyelembe veszi. A könyvállomány, a nyitva tartás és a szolgáltatás színvonala mind az oktatók mind a hallgatók igényeit messzemenően kielégíti.

A tudományágban folyó képzések általános értékelése:

A kar a multidiszciplináris bölcsészettudományok tudományágon belül a (kifutó) művelődésszervező szakon képes az eredményes és színvonalas oktatásra.

A tudományágban az intézmény (kar) milyen szintű képzésre képes: FSz és/vagy A és/vagy M és/vagy PhD

A kar az adott tudományágon belül képes az „A”-szintű képzés folytatására.

3. Gazdálkodás- és szervezéstudományok

FSz képzés

Képzés megnevezése: **Idegenforgalmi szakmenedzser**

Egyéb tudományági besorolása: -

Képzési forma: nappali, levelező

Alapképzések (a hagyományos szakok)

Szak megnevezése: **Idegenforgalmi és szálloda**

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma: nappali, levelező

Egyéb tudományági besorolása: -

„Jogutód” szakja: turizmus és vendéglátás BSc

Az Apáczai Csere János Karon, illetve jogelődjén 1996-tól folyik a felsőfokú szakképzés keretében az idegenforgalmi szakmenedzserek képzése. 2001-től e képzést önálló jogon folytatják. (A képzés a korábbi időszakban a Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Főiskolával együttműködésben valósult meg.)

2003 szeptemberében elindult az Idegenforgalom és Szálloda szakos, 8 szemeszteres főiskolai képzés is. E képzés keretében először 2007 nyarán végeznek hallgatók.

E képzések oktatói háttere a Kar Idegenforgalmi Tanszékén, majd Turizmus Intézetében biztosított. A képzések elindításához lényeges segítséget jelentett a Budapesti Gazdasági Főiskola szakmailag illetékes karával, illetve annak jogelődjével fennálló kapcsolat.

A képzés infrastrukturális feltételei biztosítottak. 2003-tól tankönyv is működik, illetve további fejlesztésekre került sor.

E képzések közül az eddig eltelt időszakban az idegenforgalmi szakmenedzser képzés keretében fejezték be tanulmányaikat a hallgatók. A legutóbbi 3 évben 49-87 fő végzett évente, a záróvizsga átlag 4,13-4,54 között volt. Az Idegenforgalmi és Szálloda Szakon eddig szerzett tanulmányi tapasztalatok is kedvezőek. A hallgatók elégedettségüket fejezték ki a velük folytatott tapasztalatcsere során.

A tudományágban folyó képzések általános értékelése:

Megállapítható, hogy a Kar az idegenforgalmi és szálloda szakos főiskolai képzés, illetve az idegenforgalmi szakmenedzser felsőfokú szakképzés eredményes megvalósítására képes, annak személyi és tárgyi feltételeivel rendelkezik.

IV. KÉPZÉSI ÁGANKÉNT AZ ÚJ TÍPUSÚ ALAPSZAKOKON FOLYÓ KÉPZÉSEK ÉRTÉKELÉSE

1. Óvodapedagógus, tanító képzési ág

Szak megnevezése: **Tanító**

Szakirányok megnevezése:

Képzési szint: BSc / BA

Képzési forma: nappali, levelező

„Jogelőd” szakja: tanító

Az Apáczai Csere János Kar a bolognai rendszerű képzésre való áttérés keretében a *tanító* (BA)szak képzési és kimeneti követelményei alapján elkészítette a szakra vonatkozó indítási dokumentációt, azt a Magyar Akkreditációs Bizottsághoz 2005. évben benyújtotta. A Magyar Akkreditációs Bizottság jóváhagyása, javaslata alapján az oktatási miniszter a szak indítását engedélyezte. Így 2006 szeptemberében a több ciklusú, lineáris felsőoktatási képzési szerkezetnek megfelelő alapfokozatot nyújtó tanítóképzés indult meg Győrben.

A NYME Apáczai Karának tanterve az óvó- és tanítóképző intézmények szakmai testületei által kidolgozott tantervi irányelvek alapján készült. A fejlesztendő kompetenciákat az egyes tantárgyak lefedik, a kreditek száma és aránya megfelel a képzési és kimeneti követelményeknek. A Kar 8 műveltségterületen hirdet képzést (az idegen nyelvi műveltségterületen angol, német és francia nyelveken, ez utóbbi a hazai tanítóképzésben egyedülálló). Szakmailag megalapozott, a közoktatás szükségleteire közvetlenül reagáló a kötelezően választható differenciált szakmai tárgyak, modulok sora. (Talán a jelenleginél nagyobb körültekintést igényelnek viszont a teljesen szabadon választható tárgyak tartalmi vonatkozásai.) Külön is megemlítendő, hogy a szak új, alapképzési tantervébe átmentették a korábban kidolgozott és jól bevált gyakorlati képzési rendszert. Ennek színvonalas működése a szak minőségének egyik legfontosabb garanciája.

A képzés során biztosítják annak lehetőségét, hogy a tanítók megszerezhessék és folyamatosan megújíthassák a munkaerő-piacon való részvételhez szükséges készségeiket és ismereteiket, képesek legyenek az egész életen át tartó tanulás folyamatosan változó követelményrendszeréhez igazodni. Tudatában vannak annak, hogy a tanítók sajátos szakmai csoportot képeznek, ezt a tényt az alkalmazási terület széles spektruma is kifejezi. Ez okból és a nemzetközi trendeket figyelembe véve kiemelten figyelnek a multikulturális ismeretek, az integratív szemlélet és tudás, valamint az informatikai ismeretek birtoklására, megszerzésére. (Törekvéseiket a végzett hallgatókkal folytatott beszélgetés messzemenően visszaigazolta.)

A minősítéssel rendelkezők aránya a szak oktatói létszámához képest megfelelő. A műveltségterületek oktatói között – a művészeti műveltségterületeket kivételével – mindenütt találhatók tudományos minősítéssel rendelkező oktatók. A karon a művészeti területen (képzőművészet) a 2007. év végére lesz tudományos minősítettséggel rendelkező oktató. A művészeti területeken elismert művésztanárok tevékenykednek, akik a város és régió művészeti életében meghatározó személyiségek. A művésztanárok önálló, illetve csoportos fellépései, kiállításai rendszeresek. Megjegyzendő, hogy az újonnan alakult intézetben a zene- és képzőművész tanárok harmonikusan dolgoznak együtt, közös fejlesztési, oktatási terveik vannak. Általában nagyon konstruktív alkotóközösség benyomását keltették.

A tantárgyfelelősi rendszer jól működik. A tantárgyfelelősök az alapképzési szakokon vállalt kötelező és választható tárgyak kreditjeit tekintve a 25 összkreditet nem érik el.

Az alapozó és törzstantárgyak esetében a tantárgyfelelősök több mint 95 %-a teljes munkaidőben foglalkoztatott, a tárgyak 50 %-nál a felelősök rendelkeznek tudományos fokozattal. A záróvizsgatárgyak felelősei 100 %-ban teljes munkaidőben foglalkoztatott vezető oktatók. A törzstantárgyak előadásait legalább 95 %-ban, az intézményben teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók tartják. A gyakorlatok esetében a foglalkoztatás az intézmény teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóit tekintve legalább 95 %.

A kurzusok oktatásának eredményességét jól mérik a záróvizsgákon nyújtott teljesítmények, valamint a szigorlati eredmények. A záróvizsga átlagok az elmúlt 5 évet tekintve közel azonosnak tekinthetők. A szigorlatok között a teljesítmények a pszichológia tárgynál mutatják a leggyengébb eredményt. Az oklevelek átlaga az elmúlt 5 évben szignifikánsan nem változott. A záróvizsgákon nyújtott teljesítmény kiemelkedően jó. Jelentősen pozitív irányban eltér mind a szigorlatokon szerzett érdemjegyek átlagától, valamint az oklevél átlagától. Az eloszlást tekintve a jó minősítésű diploma a leggyakoribb. Kevés a gyenge (elégséges) minősítésű diplomák száma.

A tanító szakképzettséget hagyományos képzésben a szakon 2006-ig tanító szakon (nappali, levelező), tanító-művelődésszervező szakon (nappali) tanító-gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon lehetett szerezni. A lineáris képzés bevezetésével a tanító alapképzés csak önálló alapszakként vehető fel, nappali vagy levelező tagozaton. Az utóbbi években – az országos trendekkel megegyezően – a jelentkezők száma csökkent, ez a felvehető létszám fokozatos redukciójának a következménye. A merítési bázis még megfelelő. A 2006/2007-es év jelentkezési adatai azonban borúlátásra adnak okot.

A szakra jelentkező és felvehető hallgatók létszámának csökkenése többféle, a minőséggel is összefüggő kérdést vet fel. Egyfelől konkrét szakmapolitikai és egzisztenciális gondokat is: az oktatói kar struktúrája hosszú ideig a tanítóképzés igényeihez igazodva alakult. Bár az utóbbi évtizedben újabb szakok jelentek meg, az ezekhez szükséges új szakember gárda mintegy hozzáadódott a régi szerkezetű oktatói karhoz, annak összetételét, elrendeződését alapvetően nem változtatta meg. A tanító szak volumenének mára véglegessé váló visszaszorulása azonban azt eredményezte, hogy az alapstruktúrához is hozzá kellett nyúlni: valószínűleg ezért jöttek létre az intézetek (többé kevésbé konzekvens rendszerben, de pl. a neveléstudománnyal szoros kapcsolatban álló szakok oktatói külön intézetekben dolgoznak) s a kutatást szolgáló, intézetek feletti-közötti szakmai műhelyek (I-XIII.).

Másfelől a korábban (szinte) kizárólag tanítóképzésben oktatóknak be kell kapcsolódniuk más szakok oktatásába is. Ez szakmánként eltérő mértékben lehetséges. Hamar megtalálták helyüket és (szükséges mértékű óraszámukat) pl. az anyanyelvi és idegen nyelvi képzéssel, sporttal, testneveléssel foglalkozó szakemberek; nehezebben találhatnak új feladatokat a matematikai és természettudományos képzettségű oktatók. Az intézményvezetés vállalt feladata a személyi feltételek tudatos és türelmes, az újabb igényeknek megfelelő alakítása.

Megjegyzendő, hogy a tanító szak szempontjából a létszámok csökkenésének van még egy veszélye: egy-egy szakterületen olyan alacsony létszámokkal (1-2 fővel) is ellátható lesz az oktatás, hogy megszűnik a szakmai konzultáció, együttműködés lehetősége. Ez a minőséget veszélyeztető tényező, nem is beszélve a hallgatók választási szabadságának ilyen okokból történő korlátozódásáról.

Az Apáczai Kar (és jogelődje) kihelyezett képzéseként működött a rév-komáromi magyar anyanyelvű tanítóképzés. Ott a hallgatók vállalták a szlovák nyelvi műveltségterületet. Ezzel hozzásegítették őket a hivatalos állami nyelv magas szintű megismeréséhez, és elősegítették a végzetek diplomájának elismerését, illetve a szlovákiai tanító mesterképzésre történő továbblépést. A Nyitrai Konstantin Egyetem elismerően nyilatkozott a hallgatók felkészültségéről. Rév-Komáromban 2004-ben 34, 2005-ben 28, 2006-ban 29 hallgató szerzett diplomát. A Selye János Egyetem alapításának következményeként a Kar 2004. évben már nem indított első évfolyamot, az utolsó negyedik évfolyam 2007-ben diplomázik. Az Selye Egyetem Pedagógia Karának tanítóképzését a NYME Apáczai Kara továbbra is segíti mind szakmailag, mind az oktatók részvételével.

A szak infrastrukturális feltételei nagyon jók. (Erről I. részletesen az akkreditációs I. kötet 158. oldalát.) A feltételek közül kiemeljük tanító szak gyakorlati képzésének háttérét: az *Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskolát*. Vezetője egyúttal a Pedagógia Tanszék munkatársa is. Az iskola közvetlenül a NYME önálló oktatási egységeként vesz részt és vállal *meghatározó* szerepet a tanító szakos hallgatók gyakorlati képzésében.

A gyakorlati képzés céljaira rendelkezésre áll 16 (8 alsó tagozatos és 4 felső tagozatos) osztály. Az iskola nevelői – kik közül évenként a Kari Tanács jóváhagyásával általában 28-30 nevelő kap szakvezetői megbízatást – rutinos, több évtizede a pályán dolgozó és azóta szakvezetői feladatokat ellátó pedagógus. A Gyakorló Általános Iskolában néhány éve szakvezetői munkaközösség működik, melyben egységesítik a szakvezető kollégák a gyakorlati képzés során kialakítandó elvárásait, munkatervet készítenek, rendszeres havi értekezleteken vitatják meg a gyakorlati képzés aktuális

kérdéseit.

A Kar és a Gyakorló iskola közötti együttműködés fontos terepe a tantárgypedagógia oktatás: a tanító szakon rendszeres gyakorlat (pl. Anyanyelvi és Matematika tanszék), hogy a Gyakorló iskola szakvezetőjét kéri fel valamely tantárgy módszertanának oktatására, illetve a fiatal tanszéki kollégák - tapasztalatszerzés céljából – rendszeresen látogatják a szakvezetők óráit.

A tanító szakos alapképzésben hasznosulnak mindazok a tudományos eredmények is, amelyeket az oktatók más tudományágakban folytatott kutatásokban érnek el. Mégis az a benyomásunk, hogy a Kar képzési profilja szempontjából előnyös lenne, ha nagyobb számban volnának a neveléstudományban minősített oktatók, (a nagyszámú doktorandusz közül is csak ketten választottak témát ebben a tudományágban).

A szakkal kapcsolatos *hallgatói elégedettségéről* részben az intézményi mérések (vö. akkreditációs II. kötet), részben a jelenlegi és végzett hallgatókkal folytatott beszélgetések alapján megállapíthatjuk, hogy a megkérdezett hallgatók döntő többsége az oktatással elégedett. Az idősebb volt-hallgatók jelezték, hogy a tanítói kompetenciák igen széles körben hasznosíthatók, s bár kevesen dolgoznak ma is a pályán, nem tartják feleslegesnek tanulmányikat. Sokan hangsúlyozták a tanítóképzés személyiségformáló, mintaadó szerepét.

A bizottság tapasztalatai szerint a kar képes a szak eredményes oktatására az alapképzés teljes ciklusában.

A képzési ágban folyó képzés(ek) általános értékelése:

2. Szociális képzési ág

Szak megnevezése: Szociálpedagógia

Szakirányok megnevezése:

Képzési szint: BSc / BA

Képzési forma: nappali, levelező, kihelyezett képzés Pécsen (levelező)

„Jogelőd” szakja: szociálpedagógus

A képzési ágban folyó képzés(ek) általános értékelése:

A BA szintű Szociálpedagógia szak (nappali és levelező tagozat) tantervi struktúrája megfelel a többciklusú felsőoktatási képzési szerkezet bevezetéséről rendelkező 381/2004. (XII. 28.) sz. Kormányrendeletnek. Tartalmazza a szociális képzési ághoz tartozó általános ismeretköröket és a szociálpedagógus oklevelet szerzők speciális szakmai kompetenciáinak megfelelő ismeretköröket (180 kredit), valamint a hozzájuk kapcsolódó gyakorlatokat (30 kredit). Az ismeret-képesség-alkalmasság körében differenciált kompetenciákhoz megfelelően illeszkednek a képzési tartalmak. A tanterv és az egyes tantárgyak/tanegységek kidolgozottsága elmélyült szakmaiságot és széles körű felsőoktatási tapasztalatokat bizonyít. Az elméleti ismeretkörök a szociálpedagógiai tevékenység sokrétűsége miatt több tudományág (szociológia, pszichológia, pedagógia stb.) ismereteinek szintéziséből alakultak ki. A Szociálpedagógia szakot egyszakos képzésben végezhetik el a hallgatók.

Az intézményben a kétciklusú képzés bevezetése előtt is működött (1996 szeptemberétől) a főiskolai szintű Szociálpedagógia szak. A szak létjogosultsága a többciklusú képzésre való áttéréskor is vitathatatlan, szerepe a társadalmi integrációs folyamatokkal összefüggésben várhatóan tovább erősödik. Ezt támasztja alá a szociális segítő szférához tartozó intézmények szakemberszükséglete. A szociális munkakörök egyharmadát töltik be jelenleg szociális végzettségű szakemberek. A Szociálpedagógia kompetenciahatárai kialakultak. A Szociálpedagógia szakon folyó képzés az erősen gyakorlatorientált képzések közé tartozik, a képzési célok megvalósításában a gyakorlóléhelyek jelentős

szerepet kapnak. A szakmai gyakorlatok ellenőrzése és értékelése, valamint a tereptanárok visszajelzései hozzájárulnak a képzési tartalmak alakításához.

A hagyományos Szociálpedagógiai szakon a hallgatók a gyakorlatok kapcsán az ország több megyéjében, különböző városokban vagy kisebb településeken szereznek tapasztalatokat. A hallgatói beszámolók alapján folyamatosan bővítik a gyakorló terepeket, figyelembe veszik a segítő tevékenységgel szemben megváltozott igényeket. A gyakorlati terepen dolgozó munkatársak szakmai felkészítése, továbbképzése folyamatosan megtörténik, pl. szakvizsgára való felkészítés keretében. A gyakorlati képzés szervezése a BA szintű képzésben is hasonlóan történik majd a következő években. – A szak megítélése mind a hagyományos, mind az új típusú képzésben a hallgatók körében kifejezetten pozitív. Kiemelik az egyéni törődést, a szak képzési tartalmainak aktualitását. – Külön kiemelendő a roma hallgatókkal, valamint a speciális támogatást igénylő hallgatókkal való foglalkozás, a személyi segítők felkészítése. – A hallgatói létszám a 2000-2005. közötti időben egyenletesen emelkedett, majd azóta csökkenő tendenciát mutat: 2005-ben 130 fő nappali és 286 fő levelező tagozatos hallgatót oktattak, 2006-ban a nappali tagozatos hallgatók száma 60 fő, a levelező tagozaton 162 fő. Az önértékelés kitért ennek a változásnak az okaira: a Karon az elmúlt években növekedett a választható szakok száma, a jelentkezők választása fokozatosan eltolódik a kedvezőbb munkaerőpiaci szakok felé, valamint szerepet játszott az államilag finanszírozott létszámkeret csökkenése is. (A létszámcsökkentést a MAB az indítási engedélyben előírta.)

A szakfelelős tudományos fokozattal (neveléstudomány kandidátusa.) rendelkező főiskolai tanár. A szakfelelős tényleges feladat- és hatásköre megegyezik az intézményi SZMSZ-ben leírtakkal (23. §). A Szociális Képzési Intézet oktatói és külső munkatársai között további 9 fő rendelkezik tudományos fokozattal, valamint 6 oktató folytat Ph.D. tanulmányokat. Tudományos felkészülésüket az Intézet/Kar a lehetőségekhez mérten támogatja. Az oktatói/vezetői utánpótlásról való gondoskodás tervezetten és tudatosan történik. A 15 főtantárgyból 14 főtantárgynak a felelőse minősített oktató (ebből 11 fő teljes munkaviszonyban). 8 főtantárgy felelőse a szociológia tudományág területén oktat és kutat. Az oktatók közreműködnek az Intézet szervezésében folyó különböző szakirányú továbbképzési szakok képzésében. – Az oktatáshoz szükséges infrastruktúra megfelelő. Az oktatók és a hallgatók elégedettek a könyvtár ellátottságával és szolgáltatásaival. A szak által használt előadótermek két épületben vannak, közel egymáshoz, felszereltségük megfelelő. A tanulmányi osztály ügyintézése gyorsabb lett az egységes adatnyilvántartási rendszer bevezetése óta. – A végzett hallgatók beválásáról közvetlen tapasztalatokkal rendelkeznek, ugyanis a korábban végzett hallgatók többsége részt vesz a terepgyakorlatok irányításában.

A kihelyezett levelező tagozaton (Pécs) a Szociálpedagógia szakon folyó képzésbe bekapcsolódnak a Pécsi Tudományegyetem oktatói. Ezen a tagozaton különösen nagy gondot fordítottak az infrastrukturális fejlesztésekre. Ez a konzultációs központ a Szociálpedagógia szak mellett többféle szociális irányultságú OKJ-s képzést is folytat. A MAB 2005/7/IX/2/84. sz. határozatában támogatta a székhelyen kívül, Pécsen folytatandó képzés indítását. A kihelyezett tagozaton keresztféléves formában, 2007 februárjában indul az új BA szintű képzés a Szociálpedagógia szakon. – A Pécsi Tudományegyetem Társadalom- és Szociálpolitikai Intézetével jó szakmai kapcsolatot ápolnak.

A Szociális Képzési Intézet részt vesz abban a felsőoktatási konzorciumban, amelynek célja az MA szintű Szociálpedagógia szak létesítése és indítása.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az intézmény a hagyományos Szociálpedagógia szak képzési tapasztalataira támaszkodva felkészült a BA szintű Szociálpedagógia szak teljes képzési ciklusára a nappali, a levelező tagozaton, valamint a kihelyezett (Pécs) levelező tagozaton. A szakot választó hallgatók létszáma a csökkenés után várhatóan megközelítően állandó marad. A végzetek elhelyezkedése megfelelő. A tudományos fokozattal rendelkező oktatók számának tervszerű emelése, valamint a Ph.D. képzésben résztvevő oktatók száma azt jelzi, hogy hosszabb távon a Kar

megvalósíthatónak tartja az MA szintű Szociálpedagógia szak létesítését, illetve indítását.

A bizottság tapasztalatai szerint a kar képes a szak eredményes oktatására az alapképzés teljes ciklusában.

3. Pedagógia és pszichológia képzési ág

Szak megnevezése: Andragógia

Szakirányok megnevezése: művelődésszervező, munkavállalási tanácsadó

Képzési szint: BSc / BA

Képzési forma: nappali, levelező

„Jogelőd” szakja: művelődésszervező

A képzési ágban folyó képzés(ek) általános értékelése:

A MAB a karon az andragógia alapszak indítását a 2005/8/III/3/2. sz. határozatában foglaltak értelmében nem támogatta. A szakindítási engedélyt az oktatási miniszter adta meg.

Helyszíni látogatás arról győzte meg a Látogató Bizottságot, hogy a kar erőteljes erőfeszítéseket tett a MAB által felsorolt hiányosságok kiküszöbölésére. Úgy látjuk, hogy ezek az erőfeszítések eredményesek voltak: az andragógia szak oktatása jelenleg megfelelő keretek között folyik.

Az andragógia (BA) alapszakos képzés a karon a 2006/2007 tanévben indult meg nappali és levelező tagozaton, két szakiránnyal: művelődésszervező és munkavállalási tanácsadó. (Az indítási beadványban eredetileg ennél jóval több szakirány szerepelt, ezzel is indokolta a MAB az indítás elutasítását a határozatban.) A szak gondozója a Bölcsész- és Társadalomtudományi Intézet, ezen belül a Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Tanszék.

Az andragógus képzést végző oktatói gárda 50%-ában minősített oktatókból áll, közülük egy fő főiskolai tanár, négy pedig docens. Három fiatal oktató PhD képzésben vesz részt. Az oktatómunkában meghívottként közreműködnek még a kar, illetve az egyetem más karainak az oktatói is (átoktatás keretei között). Ők többségükben tudományos fokozattal rendelkező, vezető oktatók, rajtuk kívül (elsősorban a szakmai, gyakorlati képzés területén) a város illetve a régió magasan kvalifikált, nagy szakmai tapasztalattal rendelkező vezető munkatársai. A minősítettek aránya jóval meghaladja a MAB minimális követelményszintjét. A szak oktatását végző kollégák jelenleg túlterheltek ugyan, de ezt a helyzetet művelődésszervező képzés kifizetése hamarosan megszünteti.

A szakfelelős nagy súlyt fektet a záróvizsga-bizottsági elnökök visszajelzéseinek figyelembe vételére.

A szak oktatását végző Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Tanszék az utóbbi években jelentősen fejlesztette a képzés gyakorlati oldalát is, a gyakorlóterepül szolgáló intézményekkel szoros kapcsolatot alakítottak ki. A gyakorlati képzés színvonala jelenleg igen jó, a hallgatók a gyakorlólhelyeken megfelelő fejlesztő feladatokat kapnak, munkájukat folyamatosan értékelik.

Az oktatók központi kérdésként kezelik a tehetséggondozást, a szemináriumi és kutató műhelymunkában kiemelkedő eredményt elérő hallgatókat támogatják, pályázataikat segítik. Több hallgató vesz részt ERASMUS programban. A választható tantárgyak között az MA szintre előkészítő

kurzusok is szerepelnek. A hallgatók nyelvismereti szintje az utóbbi években emelkedett, de még jelenleg sem tekinthető kielégítőnek.

A képzéshez rendelkezésre álló infrastruktúra mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt igen jó. A megfelelő számú előadóterem mindegyikében beépített írásvetítő, videó lejátszó és projektor áll az oktatók rendelkezésére. A szemináriumi termekben írásvetítő, valamint videó lejátszó található, és igény esetén mobil videó projektor és hordozható számítógép is használható. Minden terem Internet hozzáférési végponttal rendelkezik. A termék bútorzata megfelelő, a világítása megfelel az idevágó szabványoknak.

A kar gazdag állománnyal ellátott saját könyvtárral rendelkezik, amely a szakok és tanszékek igényeit a beszerzések során folyamatosan figyelembe veszi. A könyvállomány, a nyitva tartás és a szolgáltatás színvonala mind az oktatók mind a hallgatók igényeit messzemenően kielégíti.

Az andragógia szak oktatása az LB helyszíni tapasztalatai alapján jelenleg megfelel a MAB elvárásainak. **A bizottság tapasztalatai szerint a kar képes a szak eredményes oktatására az alapképzés teljes ciklusában.**

4. Gyógypedagógia képzési ág

Szak megnevezése: **Gyógypedagógia**

Szakirányok megnevezése: Tanulásban akadályozottak pedagógiája

Képzési szint: BSc / BA

Képzési forma: nappali, levelező

„Jogelőd” szakja: gyógypedagógia

A képzési ágban folyó képzés(ek) általános értékelése:

A BA szintű Gyógypedagógia szak képzési és kimeneti követelményeinek, tantervének, óra- és vizsgatervének kidolgozása annak a konzorciumnak a keretében történt, amelyet pályázat útján elnyert támogatással (HEFOP 3.3.1-3.számú projekt, 2004-2006) az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar (GYFK) irányított. Az ACSK részéről kezdetben a Pedagógia Tanszék, majd később az újonnan létrehozott Neveléstudományi Intézet részét alkotó Gyógypedagógia Tanszék vett részt ebben a munkában. A BA szintű Gyógypedagógia szak létesítését a MAB értékelése alapján az Oktatási Minisztérium 2006-ban engedélyezte, azonban a szakindítási engedély megadását a MAB a GYFK kivételével a további három konzorciumi partner esetében nem, így az ACSK esetében sem, támogatta. Az OM ennek ellenére határozatlan időre megadta az indítási engedélyt. Ez a körülmény szükségessé tette, hogy az LB minden lényeges szempontot figyelembe véve értékelje az ACSK-án a 2006 szeptemberében megindított BA szintű Gyógypedagógia szak (ezen belül a Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány) működését, illetve a hagyományos főiskolai szintű gyógypedagógus-képzést.

Az ACSK-án 2001-től indult meg a hagyományos főiskolai szintű gyógypedagógus-képzés a Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon, a nyugat-magyarországi régió gyógypedagógus-szakember ellátottságának javítása érdekében. Ez a képzés akkor a nappali tagozaton alacsony létszámmal, tanító-gyógypedagógus szakpárban indult. A levelező tagozaton kezdettől egy szakon (Tanulásban akadályozottak pedagógiája szak) folyt a gyógypedagógusok képzése, részben érettségire épülő alapképzésben, részben a felsőfokú végzettségűek számára kiegészítő alapképzésben. Ez utóbbi képzési formában a résztvevő hallgatók száma tartósan magas volt. A gyógypedagógiai végzettség megszerzése sokak számára munkavállalási mobilitást, a pedagógus állás megtartásának biztonságát

jelenti.

A hallgatói létszámok tekintetében a levelező tagozaton folyó másoddiplomás képzés a meghatározó a hagyományos képzésben. A nagy létszámú évfolyamokon felmerült az eltömegesedéssel összefüggő minőségromlás veszélye. Ennek elkerülésére a Kar a levelező tagozaton 2006-ban már csak az új BA szintű képzést hirdette meg. A hallgatói létszám ennek ellenére is több mint 900 fő a hagyományos és az új gyógypedagógus-képzésekben együttvéve.

A hallgatói létszám magas száma szükségessé tette újabb oktatók bevonását a képzésbe. Az oktatási feladatok ellátása csak úgy volt lehetséges, hogy abban a Kar több tanszékének oktatói magas óraszámban részt vállaltak. A hagyományos gyógypedagógus-képzés majdnem teljes első ciklusát a Pedagógia Tanszék szervezte és irányította. A gyógypedagógiai tárgyak oktatói részben a Pedagógiai Tanszék gyógypedagógus munkatársai voltak, részben az ELTE GYFK óraadó oktatói. A Kar a BA szintű Gyógypedagógia alapszak indítását stratégiai kérdésként kezelte, ennek megfelelően intézkedéseket tett a szak működési feltételeinek javítása érdekében. A 2005/2006. tanévben megalapította a Gyógypedagógia Tanszékét és a tanszékvezetéssel, valamint a szakfelelősi feladatok ellátásával egy országosan elismert gyógypedagógiai szakembert bízott meg. A szakfelelős korábban dr. univ. fokozatot szerzett, a gyógypedagógiai diagnosztika és terápia területén jelentős kutatásokat és fejlesztéseket végzett, publikációs tevékenysége is ennek a témakörnek felel meg. Több évtizedes felsőoktatási tapasztalattal rendelkezik (ELTE GYFK), az oktatási minőségbiztosítás szakértője. A Kar vezetésével együttműködve építi fel a tanszékét, célirányosan megtervezve a személyi és infrastrukturális feltételeket. A Tanszék minden munkatársa részt vesz a képzésfejlesztő munkában. A Kar személyi fejlesztési terve szerint vezetői megbízásának lejártakor tudományos fokozatot szerez az a tanszéki oktató, aki átveszi a tanszékvezetést és a szakfelelősséget.

Az ACSK-án elindított hagyományos és a többciklusú gyógypedagógus-képzés kialakításában jelentős szerepet vállalt az ELTE GYFK Tanulásban akadályozottak pedagógiája szak vezetője és oktatói. A tudás továbbadásának rendszeresen felkínált formái voltak: előadások látogatása, a képzési tematikák kidolgozásának segítése, személyes konzultáció, kutatásba való bekapcsolódás felkínálása. Az ACSK Gyógypedagógia Tanszékének szakmai fejlesztő munkájában nagy szerepet játszik a gyógypedagógiai gyakorló helyek kiválasztása, a gyakorlatvezető tanárokkal kialakított együttműködés, valamint a legjobban felkészült gyakorlatvezetők bevonása egyes oktatási feladatok ellátásába. Erre azért van szükség, mert a BA szintű Gyógypedagógia szak (ezen belül a Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány) erőteljesen gyakorlatorientált, és a BA szinten diplomát szerző szakemberek a gyógypedagógiai feladatokat ellátó közoktatási intézményekben az adott intézménytípus tantervi tantárgyainak tanítására készülnek fel. A Gyógypedagógiai Tanszék vezetője és munkatársai a gyakorlólhelyek szakmai irányításával együttműködve tudatosan készülnek a BA szintű képzés teljes ciklusára. – A gyógypedagógus hallgatók ugyanazokból a jegyzetektől, tankönyvekből készülnek fel, mint az ELTE GYFK hallgatói, azonban a nagy hallgatói létszám könyvtári ellátása csak fokozatosan biztosítható. A tanszék kezdeményezésére a kari könyvtár jelentős beszerzésekkel javította/javítja a szakmai irodalom hozzáférhetőségét. A Kar tervei szerint ez az ellátás a következő években tovább javul.

A szakon tanító tudományos minősítéssel rendelkező oktatók (főállású 2 fő, óraadó 3 fő) folyamatosan végeznek kutató munkát, szakterületükön (neveléstudomány, szociológia, orvostudomány) publikálnak. A szak több éve tartó felépítését szolgálja a gyógypedagógiai képzésfejlesztő kutatásokban való részvétel, ennek részeként a képzési tartalmak folyamatos fejlesztése. Megkezdődött a hallgatók bevonása a TDK munkába. A szakdolgozati témák kiírásában nagyobb súlyt helyeznek az aktuális gyakorlati gyógypedagógiai témák meghatározására. A hagyományos képzésben tanuló nagy létszámú hallgatóság szakdolgozatának irányítása igen jelentős tanszéki terhelést eredményez. – A régió gyógypedagógiai közoktatási intézményeit folyamatosan bevonja a Tanszék a szakon folyó képzés szakmai véleményezésébe.

A Gyógyypedagógia szak működési feltételeit jelentős mértékben javította a Kar IV. sz. épületének közelmúltban befejezett teljes felújítása, a korszerűen kialakított és felszerelt tanterem és munkaszobák kialakítása. Az eszközigényes gyógyypedagógiai tárgyak oktatásához megkezdődött a beszerzés. A Kar központi informatikai egysége folyamatosan kiszolgálja a Gyógyypedagógia szakon folyó oktatást is.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Kar szakmai, szervezeti fejlesztésre irányuló stratégiájának meghatározó területe a BA szintű Gyógyypedagógia szakon folyó képzés. A személyi és az infrastrukturális fejlesztés tervezetten folyik. Az elkövetkező években további tudományos fokozattal rendelkező, vagy a doktori képzésbe bekapcsolódó oktatók munkába állítását előkészítették. A gyakorló terepek (gyógyypedagógiai intézmények) bekapcsolása a hallgatók felkészítésébe mintaszerűen folyik. A szakot/szakirányt érintő tudományos kutatások folytatása és az újabb képzési anyagok kidolgozása céljából javasolt a gyógyypedagógus-képzést folytató felsőoktatási intézmények együttműködése. A kari vezetés és a Gyógyypedagógia Tanszék vezetése a hagyományos gyógyypedagógus-képzés néhány éves tapasztalatait felhasználva következetesen együttműködik a nappali és levelező tagozatos BA szintű Gyógyypedagógia szak eredményes működtetése céljából. Az eddig végrehajtott fejlesztések, valamint az elfogadott intézményi tervek a teljes képzési ciklusra való felkészülést bizonyítják.

A bizottság tapasztalatai szerint a kar képes a szak eredményes oktatására az alapképzés teljes ciklusában.

5. Testkultúra képzési ág

A testkultúra képzési ágon folyó rekreáció és egészségfejlesztés alapszak oktatásának tudományos háttéréhez jelentős mértékben hozzájárulnak azoknak a kutatásoknak a hozadékai, amelyek a Sporttudományi Szakmai Műhelyben folynak (vezetője: Király Tibor). Az e műhelyben folyó fő kutatási területek a következők: Testi- és mozgásfejlődési-, mozgástanulási (sérült emberek is) vizsgálatok, motorikus teljesítmények és a teljesítmények mögött meghúzódó élettani jellemzők vizsgálata, életmód-, környezetkutatás vizsgálata, sportkartográfiai kutatások, testnevelés tantárgypedagógiai vizsgálatok. A kutatások eredményeiről a műhely résztvevői rendszeresen publikálnak, ketten közülük (Bánhidi Miklós és Ihász Ferenc) angol nyelven is, külföldi folyóiratokban.

A szakmai műhely igen jelentős külföldi kapcsolatokkal rendelkezik, tagja különféle sporttudományi egyesületeknek, hálózatoknak (pl. Coimbra network at physical education and sport science, International Alliance of youth sports, ICSSPE (International Council of Sports science PE). A műhely munkájában három PhD hallgató is részt vesz. A műhely tagjai közül ketten (Bánhidi Miklós és Ihász Ferenc) részt vesznek más egyetemek doktori iskoláinak munkájában is. A sporttudományi műhelyben folyó kutatások eredményei a képzésben is jól hasznosulnak, pl. új tantárgyak létrehozása: prevenció, laborgyakorlat (idegen nyelven is), terhelés, motoros képességek, sportturizmus (idegen nyelven is), sportföldrajz (idegen nyelven is), mozgástanulás. Országos viszonylatban is igen jelentősek azok a vizsgálatok és kutatások, amelyek az Egészségtudományi Laboratórium keretei között folynak.

Szak megnevezése: **Rekreációs szervezés és egészségfejlesztés**

Szakirányok megnevezése: rekreációs szervezés, egészségfejlesztés

Képzési szint: BSc / BA

Képzési forma: nappali, levelező

„Jogelőd” szakja: rekreáció, a karon nem volt

A képzési ágban folyó képzés(ek) általános értékelése:

A MAB a karon a Rekreáció-, életmód- és egészségfejlesztés alapszakon a rekreáció-szervezés és az egészségfejlesztés szakirányokon a képzés megindítását a 2005/8/III/2/194. sz. határozatában támogatta. A szak oktatása jelenleg a Természet- és Sporttudományi Intézetben belül működő Testnevelési Intézeti Tanszék keretei között történik.

A képzés népszerű, 2006-ban, az első meghirdetésekor négyszeres volt a túljelentkezés. Az érdeklődés fenntartása érdekében 2006 őszén a tanszék nyílt napok szervezését, bemutatkozó PR-anyagok terjesztését kezdte el.

A szak oktatásának személyi feltételei adottak. A szakindítási munkálatokban jelentős szerepet vállalt Bánhidi Miklós PhD fokozattal rendelkező tanszékvezető, a képzés felelőse és Radák Zsolt DsC fokozattal rendelkező egyetemi tanár, aki az SE TSK mellett a kar főállású oktatója. Radák Zsolt a Rekreáció-szervezés szakirány, Ihász Ferenc (PhD) pedig az Egészségfejlesztés szakirány felelőse.

A szakon folyó képzés – a Látogató Bizottság helyszíni tapasztalatai alapján – jól szervezeten, kiváló infrastrukturális keretek között folyik. A kar felújított épületében beépített informatikai eszközökkel (laptop, projektor) felszerelt, minden követelményt kielégítő előadótermek állnak rendelkezésre.

A szakon folyó elméleti képzés jól kialakított rendszerben egységbe ötvöződik a gyakorlati képességek fejlesztésével, az előadások, egyéb kontaktórák, gyakorlatok és a gyakorlólhelyi képzés keretei között.

A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorló helyeket a hallgatók maguk választják, részben a Kar által biztosított győri helyszíneken, részben levelezős hallgatóknál, saját lakóhelyükön. A gyakorlólhelyek Győr városában, illetve más dunántúli településeken helyezkednek el. A gyakorlólhelyek számára egy részletes kritériumrendszer és a szakmai fejlődést célzó munkaterv készült, amelynek egyeztetése után a tanszék együttműködési megállapodást kötött velük. Egy felmérés tanúsága szerint a hallgatók elégedettek a gyakorlólhelyekkel, 80%-uk akár saját munkahelyeként is el tudná képzelni ezeket a gyakorlólhelyeket.

A nappali tagozatos hallgatók közül már 7 hallgató szerepelt OTDK (10%), továbbjutottak az országos döntőre. Sikeresen szerepeltek a hallgatók a SE Testnevelési és Sporttudományi Intézete által szervezett nemzetközi diákkonferencián is: angol nyelvű előadást tartottak, többször nyertek második helyezést.

A bizottság tapasztalatai szerint a kar képes a szak eredményes oktatására az alapképzés teljes ciklusában.

!

6. Üzleti képzési ág

Szak megnevezése: **Turizmus és vendéglátás**

Szakirányok megnevezése: *Idegenforgalom és szálloda, vendéglátás és szálloda*

Képzési szint: BA

Képzési forma: nappali, levelező

„Jogelőd” szakja: idegenforgalmi és szálloda

Oktatói háttér

A szak oktatói háttere megfelelő. A szak oktatásában 25 főállású oktató (köztük 11 CSc, illetve PhD) és 14 óraadó (köztük 1 CSc és 1 PhD) működik közre. A szűkebb szakterület oktatásában a Turizmus Intézet munkatársai vesznek részt: 2 további jogviszonyban álló főiskolai tanár (CSc, illetve PhD) 2 főiskolai docens (PhD), 1 főiskolai adjunktus, 2 főiskolai tanársegéd és 2 tanszéki munkatárs. (Közülük 2 fő PhD programja jelenleg valósul meg.) A további jogviszonyban álló főiskolai tanárok országosan széles körben elismert szakemberek. Elismerve a terület eddigi fejlődését, a Turizmus Intézet létrehozását, hangsúlyozni szükséges, hogy az idegenforgalmi szakterület oktatói bázisának további erősítésére szükség van. (Az az intézmény terveiben is szerepel.)

Infrastrukturális feltételek

A szak infrastrukturális feltételei megfelelőek, egyes területeken kiválóak. Kiemelést igényel az intézményben megvalósított PPP programok nyomán általánosan is kedvező oktatási infrastruktúrán (előadó- és szemináriumi termek, intézeti elhelyezés, hallgatói tér, informatika stb.) túl a szak speciális infrastrukturális feltételeinek magas szintű biztosítása: tankonyha, tanterem, bemutató konyha, 2007. szeptemberétől jelentős és korszerű tanszálloda áll rendelkezésre a gyakorlati képzés céljaira. .

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége

A képzések tartalma és a tananyagok az elvárásoknak megfelelőek. Kiemelt figyelmet fordítanak a képzés gyakorlati orientációjára. A szállodai és a vendéglátási gyakorlat igényes körülmények között valósul meg.

Hallgatói teljesítmények

A hallgatói teljesítmények az eddigi rövid időszak tapasztalatai szerint megfelelőek. Kiemelést igényelnek a hallgatói aktivitást növelő formák: félvényként és tanulócsoportonként szakest szervezése meghatározott szakmai tematikával, nemzeti estek szervezése, tudományos diákköri munka, hallgatói részvétel az intézeti kutatásokban, a legkiválóbb hallgatói dolgozatok megjelentetése.

A képzés akkreditációs minősítésének indokolása, egyedi megjegyzések

Megállapítható, hogy a jelenlegi feltételek mellett a BA szintű képzés és a szakirányú továbbképzések feltételei, követelményei teljesülnek.

A tudományágat érintő jövőbeli képzésekre vonatkozó megjegyzések, javaslatok

Az adott tudományágban az alábbi képzések közül milyen képzésre képes az intézmény:

- **FSz** képzés (felsőfokú szakképzés)

Az intézmény felsőfokú szakképzésre **alkalmas**.

- **A** képzés (alapképzés)
Az alapszintű (BA) képzés folytatására a személyi feltételek további erősítésével a teljes képzési ciklus tekintetében **alkalmas**.
- **M** képzés (mesterképzés)
A mesterszintű (M) képzés indítására az intézmény csak a humán erőforrások igen lényeges további erősítése esetén lehetne alkalmas.

V. A KAR TOVÁBBI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ MEGJEGYZÉSEK, JAVASLATOK

A személyi feltételek további erősítése, a tudományos fokozattal rendelkező oktatók számának tervezett mértékben történő emelése, különösen tekintettel a szakfelelősök utánpótlására, illetve az MA szintű Szociálpedagógia szak bevezetésére.

A Kar stratégiájának megfelelően a jelenlegi és tervezett képzési profilnak megfelelő fejlesztések (pl. a régió pedagógus-továbbképzésében vezető szerep fenntartása, illetve az új szakok bevezetésével kialakuló profilváltás) támogatása.

A Kar erősségei közé tartozik a menedzsment eredményessége a szakmai és gazdálkodási irányítás és stratégiai tervezés koordinációja, valamint a képzési marketing területén.

Tervezett új szak: germanisztika BA